

PAPER DETAILS

TITLE: Siyasal Bilgiler Okulunun 88. Yıldönümü Münasebetiyle Müdür Prof. Burhan KÖni Tarafından
4 Aralık 1944 de Verilen Söylev

AUTHORS: Burhan KÖNI

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/37994>

S Ö Y L E V L E R

*Siyasal Bilgiler Okulunun 88 inci y
sebetiyle Müdür Prof. Burhan
4 Aralık 1944 te verilen*

Büyük Millet Meclisinin Sayın Reisi!
Sayın Başvekilimiz!
Değerli Misafirlerimiz!

Müessesemizin 88 inci yıldönümü münasebetiyle y
lantıya şeref verdiniz. Sevgili evlâtlarımın ve kıymetli m
rımın minnet ve şükran hislerini arzeylerim.

Aranızda bu fazilet, ahlâk ve bilgi ocağının, kendis
ve hocalık etmiş büyük ve değerli evlâtları var. Bu itibar
rek dört yıldan beri hayatına katıldığım okulumuzun uz
şıyan ananelerini huzurunuzda bütün tafsiltâtiyle canla
tini kendimde bulamadım.

Müessesenin yıldönümü nasıl ki bütün Mülkiyeli
bir muhasebe günü oluyorsa, biz de bugünü sizlerin ön
lunduğumuz Türk Maarifinin önünde, bir hesap verme,
kâmülü hususudaki ideallerimizi açıklama günü addedi

tıralarını anmak için değil, bu yılların verdiği tecrübelerle memlekete edeceği büyük hizmetleri düşünmek için.

4 Birincikânun günü, okulun bağrında yetişen lâtırları bakımından da hususi bir mâna ifade eder. Çünkü bu gün, gurur ve heyecanla anacakları, hayatları boyunca bugünde, memleket hizmetlerinde saçları ağarmış ve beylerinin bir arada toplanmasından husule gelen şu karşısında daha üstün olmak ateşi ile yanıyorlar ve içiyorlar.

Sayın Misafirlerimiz!

Huzurunuzda açık hesap verebilmek için yıldırmız şu müessesenin nasıl bir ihtiyacın ifadesi olduğunu bu ihtiyacı ne dereceye kadar karşıladığını izah etmemanızı rica ederim.

Müesseseler muayyen ihtiyaçları karşılamak için ihtiyaçları karşıladıkları müddetçe yaşarlar. Netek Okulu da 1859 da mühim bir ihtiyacın ifadesi olarak Viyana önünde Kara Mustafa Paşanın uğradığı bozgunlofça muahedesinden geçerek meşum Sevr'e kadar devletlerin, (adamsızlık) tan, devlet idaresinin kudretsiz, liyelinde bulunmasından ve mevcut nizamla riayetsizlikrihî bir hakikattir.

Mülkiye Mektebi de işte bu adamsızlık noksanı kuruldu. Bilgisiz, âciz elviye kaymakamları ile kaza memokumuşlarının yetiştirilmesi fikri, müessesemizin ilk k

yor: «İdareye adam yetiştirmek». Keza İtalya'da müesseseler olan Roma Siyasal Bilgiler Fakültesinin amacı da aynıdır. Mezkûr Fakülte talimatnamesinde aynen şöyle denir: «İdareye adam yetiştirmek, Dahiliye, Hariciye, Maliye ve Gazetecilik memurları yetiştirmektir.....» Atina'da yalnız memur yetiştiren bir okul, Bulgaristan'da Hukuktan başka bir de Siyasal Bilgiler Fakültesinin mevcudiyeti, Almanya'daki Yüksek Memur Okulu, yalnız memur yetiştirmeye mahsus olan «Académie» ve aynı zamanda Siyasal Bilgiler Okulu, Çekoslovakya'daki Siyasal Bilgiler Okulu bunların mahsulü olarak kurulmuşlardır.

Muhterem Misafirlerimiz!

Şimdi, yüksek müsaadenizle müessesemizin tarihini umumî hatlariyle gözden geçirelim. 1859 senesinden bugüne kadar parlak mazisinde birer dönüm noktası teşkil eden bazı tarihî olaylar bunlar okulun hayatında mühim birer hâdise teşkil eder. İlk önce yüksek bir mektep değildi. Rüşdiye ve İdadi arasında bir okul tahsil müddeti iki sene idi. Bu ilk teşekkülden (18) sonra 1877 senesinde "sahibi azim ve seciye memurini dahiliye yetiştirmek maksadiyle Mülkiye Mektebi islâh edilerek üçüncü sınıfa yüksek olmak üzere beş sınıflı bir yüksek tahsil müessesesi haline ve açılma töreni okulun kuruluş günü olarak kabul edildi. Şimdi 1877 de yapıldı.

Okul böylece beş sınıf üzerine tesis edilirken ancak üçüncü sınıflar açılmıştı. O zaman Galatasaraydan başka bir okul olmadığından dördüncü, yani yüksek kısmın birinci sınıfı mezunları kabul olundu. Rüşdiye mezunları arasında ise

himmeti dokunan bütün müdür ve profesörlerini borç bilirim. Mutlakiyet devrinin gittikçe artan tazyi yirmi sene kadar devam eden yatılı kısmı 1902—1903 yılında kaldırıldı. Bu suretle müessesenin hususiyetini teşkil eden gelmiş olan disiplinin tabiî kaynağına şiddetli bir darbe

1908 de Mülkiyenin verimli ve şerefli mazisi bir ananesinin bozulmasına sebeb oldu. Okul öğretim tıfideyi mahdud miktarda gençlere hasretmenin doğması nülerek müessesenin aşikâr olan hususiyetine bakıldığında lekeler üniversitelerine kıyas edilerek, acele olduğu bir kararla 1908-1909 ders yılı başında müsabaka ilzâmı kaldırıldı.

Meşrutiyetin Mülkiyeye indirdiği ikinci darbe Darülfünunla beraber (Zeynep Hanım) konağına taşındı. Okula sonradan İran Sefarethanesi civarında ayrılmış ve 1913 senesinde tahsil müddeti dört seneye kısaltıldı. Seneden itibaren tedrisat (İdari, Siyasi ve Mali) olmak üzere ayrılmış ise de bu yeni teşkilât için ileri sürülen mali tahsisat müessesenin tahsisatı Darülfünun bütçesine ilhak edildi. 1331 tarihli muvakkat kanunla Mülkiye Mektebi ilzâmı

Sayın Misafirlerim!

Müesseseler hakiki ve müphem ihtiyaçları karşılamak ve bu ihtiyaçların zaman veya mekânla değişmesi birtakım tahavvüllere mâruz kalabilirler. Lâkin ihtiyaç karşılayan müessese hiçbir zaman büsbütün yok edilemez. tabii halinde de...

nin ikinci defa kurulmasına ait kanun tasarısını kendi müdafaa ettiler ve müessesemizin ikinci kurucusu oldu.

Mülkiye, hakiki inkişafını Cumhuriyete ve onun borçludur. Hiçbir devir Mülkiyeyi Cumhuriyet devri kona lâayık olduğu kıymeti vermemiştir.

1934 de Ankara'da Mülkiye Mektebine tahsis edilmesine ve 1935 de 2777 sayılı kanunla (Mülkiye) isminin Okulu) na çevrildiğine şahit oluyoruz. Okul 10 ikinci Ankara'ya nakledilmiş ve 1936-1937 ders yılına, bugün yladığımız şu binada başlanmıştır.

Mülkiyeliler Cumhuriyetimizin iki büyük Kurumlarıyla nasıl yakından ilgilendiklerini biliyorlar. Müesseseler büyük bütün evlâtları: «Derhal bildim ki bana içten sevgiler yarım asırdan beri büyük Türk Ulusunun tam anlamıyla çalışan, onunla en modern bir Türk Devleti kurmak için kârlıklarının hiçbirini kendilerinden esirgemiyen, kültür devlet anlamlarını en son ilmî telâkkilere göre tebellür ve çalışan yüksek arkadaşlarımdır» diyen Atalarını ve «değerli hizmetler yapmış olan Mülkiyenin ileride de yapacağına az değil, daha çok görüyoruz. Devlet Mülkiyeden etti ölçüde artırmak için Mülkiyelilerin daha çok yetişmesi bir olarak kabuletti. Mülkiye Mektebini daha geniş olan tahsis için iki senedenberi çalışıyoruz. Mülkiyeyi Ankarada çalışan ve şerefine ve tarihteki hizmetine yakışacak ölçüde k suretiyle itimadın en büyük ve en kıymetlisini kendilerinden

Sayın Büyüklerim, Değerli Misafirlerim!

Hesap verme işini tamamlıyabilmek için ikinci vaplandırmak lâzımgeliyor. Acaba Siyasal Bilgiler duğu ihtiyacı karşılamış mıdır? Diğer bir ifade ile verimli bir surette çalışacak bilgili ve karakterli midir?

Neticeleri görüp tartan iki büyük Şefimizin izhar buyurdukları yüksek ve müspet kanaatleri ve larının yurdun her köşesinde göze çarpan eserleri, b vabını teşkil eder.

Bununla beraber okulun yakın mazisinden a ları meydana koymaktan kendimi alamadım. Yüksel narak bunları arzedeyim:

*Maliye Vekilliği Müfettiş Muavinliği müsabaka neticeleri {**

Yılı	Muhtelif Yüksek Okul ve Fakülte mezunlarından kazananlar	Bunlardan kaçının S. B. O. mezunu olduğu
1930	5	5

Yılı	Muhtelif Yüksek O- kul ve Fakülte me- zunlarından kaza nanlar	Bunlardan kaçının S. B. O. mezunu ol- duğu	S r
1938	—	—	
1939	7	6	1,
1940	6	5	1,
1941	3	2	1,
1942	—	—	
1943	5	4	1,
1944 Şubat	6	6	1,
1944 Ekim	4	4	1,

*Meslek memuru almak üzere Hariciye Vekilliğinin aç
imtihanlarının 10 yıllık neticeleri*

Yılı	Umumi olarak imtihana girenler	S. B. O. mezun- larından girenler	S. B. O. mezunla- rından kazananlar
1934	5	4	4
1935	2	—	—
1936	7	2	2
1937	12	3	3
1938	36	9	7
1939	14	5	2
1940	27	12	8
1941	27	7	6

Gümrük ve İnbisarlar Vekilliği Müfettiş Müsabaka imtihanlarının neticeleri

Yılı	Umumi olarak imtihana girenler	S. B. O. mezun- larından girenler	S. B. O. mezun- larından kaza- nanlar
1939	9	3	1
1940	11	4	2
1941	5	1	—
1942	20	7	2
1943	23	2	2
1944	20	6	4

Ticaret Vekilliği Müfettiş Muavinliği müsabaka imtihanlarının neticeleri

Yılı	Umumi olarak imtihana girenler	S. B. O. mezun- larından girenler	S. B. O. mezun- larından kazananlar
1941	11	3	1
1943	7	3	1

- 1940 Yılında açılan müsabakaya muhtelif Yüksek Okul ve F birçok gençler iştirak etmiş. esas teşkilât hukukunda m Mutver birinciliği, Hakkı Musaballı ikinciliği kazanmış «İyi Eser» takdirnamesi almıştır. Devletler hukukunda me Rasih Bensan birinci olmuştur.
- 1942 Yılında açılan müsabakaya iştirak eden muhtelif Yüksek zunları arasında, ceza hukukunda, mezunlarımızdan S kazanmış, müsabakanın idare hukuku ve devletler husus Şinaşi Özden « yi Eser» takdirnamesi almıştır.

*Ziraat Bankasının açtığı Müfettiş Muaviniği
imtihanlarının neticeleri*

Yılı	Umumî olarak kazananlar	Bunlardan kaçının S.B.O. mezunu olduğu	S.
1934	6	4	
1935	6	2	
1936	8	5	
1937	8	2	
1938	8	4	
1939	—	—	
1940	—	—	
1941	—	—	
1942	—	—	
1943	2	1	
1944	?	1	

Değerli Dinleyicilerim!

Okulumuzun kültür alanındaki yeri, ilmî hüviyetini, ne kadar çok söz söylemek faydalı olur.

Siyasal Bilgiler Okulu yalnız bir meslek mektebi değil, diğeryan gayretlere dayanan sırf bir ilim müessesesi de olmaktadır. Müessese, bir fert veya bir meslek için değil, bütün devlet için adam yetiştirir. Milleti veya devleti eğiterek onun bünyesine uygun bir idarenin nasıl başarılabileceğini, itibarla Siyasal Bilgiler Okulu her hangi bir meslek için hazırlamaz. Meseleyi bu şekilde vaz'ettikten sonra okulumuzun tekil eden öğretim sisteminin mahiyetini ve öğretim programını izaha çalışacağım.

Müessesemizin ilmî hüviyetini Millî Şefimiz tanımlıyorlar. Okulumuzun 84 üncü yıldönümünü törenini şerefli kıldıkları şöyle buyurmuşlardı: «Hayatta çok geniş bir alan vardır. Ancak bütün bunlar, bundan sonraki tetkik ve araştırma anahtar mahiyetindedir... Yeni ihtiyaçları ve memleket problemleri bulup tatbik etmeniz asıl vazifeniz olacaktır. Müessese mayı istiyen bir mesleğe gireceksiniz.

Bu memlekette teşkilâtçı, kurucu ve bulucu bir rolünüz. İlk günden hatırlayınız. Kuruculuk ve buluculuğu yapınız. Bunlar, büyük mikyasta bilgiye, tetkike ve tecrübeye bağlıdır.

Büyük Şefimizin sözlerinden, okulumuzda tatbiki bilgilerin yanı sıra nazari bilgilere de ehemmiyet vermeniz, araştırmaya zihniyet ve metodunu öğretmeniz, ilmi

Okulda öğretim, bize gösterilen gayeye ve tâyin viyete göre tanzim edilmeye çalışılmaktadır. Okul, üçü ihtisas sınıfı olmak üzere dört sınıftan teşekkül eder. İhtisâs sınıfları İhtisâs, İktisadî, İhtisâsî ve İhtisâsî Mali ve Siyasal şubelere ayrılır. Müessesemiz cemiyet ilimlerinin tetkikini, tatbikî ilimlerin öğretimi ile tamamlamak ve da tedrisatımız tatbikata doğru yöneltmiş bulunmakta ve tatbikatta isabetli karar ve tedbirlerin alınmasına hizmet etmek için elde edilmesi maksadını istihdaf etmektedir. Anladığımız nazari bilgiler cemiyet hâdiselerinin zaman ve mekân bakımından termek ve aynı zamanda bu hâdiselerden devamlı ve zaruri gereklerinden tefrik etmek gibi öğrencilere oldukça mürekkab hâdiselerde bir nevi araştırma tekniği verilmesine yardımcıdır.

Bilhassa son ihtisâs sınıfında tedris olunan tatbiki tesep nazari bilgiler sonunda, memleket realitelerinin ilimle ne suretle araştırılmak gerektiğini, kendi meselelerimizi tanımladığını ve nasıl halledilmek icabettiğini ortaya koymaya çalışmaktadır.

Şu noktayı da arzedeyim ki, ilmî bir esasa dayanmayan hep aynı daire içinde dönen kör bir görenekten başka ve sosyal meseleler üzerinde ilmî metotlarla kafa yormanın etmek kudretini hiçbir zaman kendilerinde bulamazlar. Bu yer alan sosyal ilimler, cemiyet idaresi zaviyesinden de okutulmaktadır. Öğrencilerimizi, ayrı ve çeşitli bilgi köşelerine giren sosyal problemlerin bütününe kavrayacak, problemlerinin her yönünü görebilecek şekilde yetiştirmeye çalışıyoruz. Bu için de öğrencilerimize araştırma zevkini aşılama, ara-

Aziz gençler!

Memleketin ihtiyaçlarını görmek, onları tatmin etmek, milletin refah ve saadetini sağlamak için bugünkü, siyasi, sosyal, kutsî yurdu iyi tanıyınız. Hiçbir yerde millî topraklarımızda aynı hayat şartları yoktur. Memleketin her köşesinde farklı olabilir. Muvaffak olabilmek için bu farkları görmek, her yerde daima güzele gitmek suretiyle bu farkları bertaraf etmektir. Dâvanız yurdun her köşesinde vazifenizi görmek, Büyük Şefimizin buyurdukları gibi milletimize çok yararlar görmek olsun.

Takibedeceğiniz yolu altı ok göstermektedir. Bu oklar, devletimizin hüviyetini teşkil eden ana vasıflardır. Büyük Şefimizin de buyurdukları gibi, uzun felâket asırlarını, gelecek asırların en feyizli gelişme prensipi olarak bu okları, her bir oklar teker teker Türkiye içtimai heyetinin bağrından çıkarmak, milletimizin realitelerini aksettiren, kendi ihtiyaçlarını karşılamak, prensiplerin birbirinden ayrı birer mânası yoktur. Türkiye Cumhuriyeti devlet sistemini vücudunda taşıyan okların bize mahsus mânaları ve karakterleri de vardır. Bu oklar mücerret ve mutlak mefhumlar olarak değil, Türk Milletinin dünyadaki durumunun realiteleri olarak almış bulunuyoruz.

Gençler!

Sizlerden pek çok şeyler istiyor ve bekliyoruz. Sizler yeniye, güzele, iyiye süratle intibak eden ve müstesna bir milletin evlâtlarısınız.